
„Punktozy” ciąg dalszy

Kiedy powstawał tekst wprowadzający do poprzedniego numeru „Niepodległości i Pamięci” w obszarze organizacji polskiego rynku czasopism naukowych mieliśmy wiele niewiadomych. Teraz dalej wiele problemów nie zostało rozwiązanych. Jest już jednak nowa lista czasopism punktowanych. Przytoczmy dla porządku całą nazwę tego dokumentu: *Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 31 lipca 2019 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych wraz z przypisaną liczbą punktów*. Już dzień później, 1 sierpnia 2019 opublikowano treść sprostowania komunikatu. Sprostowywano też dane z wykazu czasopism¹.

Mniejsza o sprostowania i podstawy prawne tego dokumentu, sam tytuł wprowadza pewne niewiadome. Co z konferencjami krajowymi, jak oceniane będą przykładowo liczne konferencje naukowe organizowane przez Muzeum Niepodległości, często wspólnie z innymi placówkami kultury Mazowsza i całej Polski? Jak oceniane będą recenzowane i wydawane prace monograficzne powstałe na kanwie pięciu konferencji naukowych związanych z 20-leciem samorządu na Mazowszu, organizowane w latach 2018² i 2019³?

¹ <http://www.bip.nauka.gov.pl/akty-prawne-mnisw/komunikat-ministra-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego-z-dnia-31-lipca-2019-r-w-sprawie-wykazu-czasopism-naukowych-i-recenzowanych-materialow-z-konferencji-miedzynarodowych-wraz-z-przypisana-liczba-punktow.html>

² *Współczesne wymiary samorządu. 20 lat reformy samorządowej na Mazowszu*, pod red. E. Jaski i T. Skoczka, Muzeum Niepodległości, Warszawa 2018; *Spoleczno-ekonomiczne wymiary współczesnej samorządności*, pod red. nauk. E. Jaski i T. Skoczka, Muzeum Niepodległości, Warszawa 2018.

³ Cztery tegoroczne konferencje zorganizowano pod głównym hasłem „Samorząd mecenasem kultury”. Zob. *Samorząd – kultura – Europa*, red. nauk. J. Gmitruk, T. Skoczek, Muzeum Niepodległości, Ludowe Towarzystwo Naukowo-Kulturalne, Warszawa 2019; *Samorząd, marketing terytorialny a media. Przykłady dobrych praktyk na Mazowszu*, red. nauk. E. Jaska, T. Skoczek, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2019; *Samorządowe instytucje kultury wobec wyzwań współczesności*, red. nauk. K. Bąkała, T. Skoczek, Muzeum Niepodległości, Dom Polski SARMACJA,

Na liście punktowanych czasopism, wśród blisko 30 000 tytułów zamieszczonych na 3 151 stronach załącznika, nie znajdujemy „Niepodległości i Pamięci”. Nie znajdujemy też wielu znakomitych tytułów z zakresu humanistyki. Pobieżna nawet lektura tej listy uwidacznia preferencje decydentów – popierają przede wszystkim czasopisma zagraniczne; medyczne, technologiczne, nauk ścisłych. Zamieszczanie artykułów naukowych w językach obcych nie jest naganne, pozwala przenieść do innych krajów polskie dokonania własne, przynajmniej informacje o nich. Nie możemy jednak popadać w przesadę, zaniedbując polski rynek i polskich odbiorców. Ponadto, gdzie mamy dbałość o nasz narodowy język, gdzie wypełnianie zadań nadanych nam ustawą o języku polskim? Parlament RP uchwalił ją 7 października 1999 roku, odwołując dekret z dnia 30 listopada 1945 roku *O języku państwowym i języku urzędowania rządowych i samorządowych władz administracyjnych*⁴.

Współczesna ustawa o języku polskim⁵ była wielokrotnie nowelizowana, m.in. dnia 20 lipca 2018 roku po wprowadzeniu ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*⁶ (nowelizowane aż 8 razy). Ostatnia nowelizacja ustawy o języku polskim dokonana została w 2019 roku, a jej tekst jednolity znajduje się w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11 czerwca 2019 roku⁷.

Wymienienie tych kilku skomplikowanych decyzji ustawodawcy powodowane jest wyłącznie potrzebą pokazania jak trudną materią jest zarządzanie nauką, redagowanie czasopism naukowych czy tworzenie nowych organizmów naukowych (np. w muzealnictwie).

Nie wyczerpuje to skorowidza trudności, jakie napotka aktywny organizator życia naukowego i kulturalnego, np. przy tworzeniu bibliotek naukowych w instytucjach kultury⁸.

Warszawa 2019; *Historia samorządu polskiego*, red. nauk. J. Mierzwa, T. Skoczek, Muzeum Niepodległości, Wydawnictwo FALL, Kraków 2009.

⁴ Dziennik Ustaw 1945, poz. 324.

⁵ Dziennik Ustaw 1999, nr 90, poz. 999.

⁶ Dziennik Ustaw 2019, poz. 823.

⁷ Dziennik Ustaw 2019, poz. 1480.

⁸ Zob. najnowszy tekst jednolity ustawy o bibliotekach ogłoszony przez Marszałka Sejmu, po ostatniej nowelizacji: Dziennik Ustaw 2019, poz. 1479.

Jak się dowiadujemy z artykułu *Łatwe punkty dla nowych elit*, zamieszczonego w tygodniku „Polityka”⁹, przy konstruowaniu listy punktowanych czasopism pracowało 400 polskich naukowców w 44 zespołach doradczych. Czytamy: „Koniec punktozy ogłosiło na swojej stronie Ministerstwo Nauki, prezentując nową listę i punktację w czasopismach naukowych, które są podstawą oceny osiągnięć poszczególnych naukowców i placówek naukowych (...). Wzorowe konsultacje, zero polityki czy ideologii. Tyle, że wspomniani naukowcy zaczynają ujawniać, iż ich listy i punktacje drastycznie różnią się od tego, co ogłosiło ministerstwo. Publicznie zrobili to socjologowie i literaturoznawcy. Wyszło na jaw, że ministerstwo nakazało zutilizować materiały z prac nad listą. Tymczasem nowa lista wyeliminowała wiele znanych i poważnych czasopism”.

Wyeliminowała też naszą „Niepodległość i Pamięć”.

W nowej sytuacji nie załamujemy rąk. Teki redakcyjne są obszernie wypełnione. Mamy nadzieję, że autorzy artykułów nie wycofają swoich prac. Mimo że nie będziemy mieli możliwości wykazywać naszych publikacji w wnioskach o awanse, w sprawozdaniach z badań naukowych będą odnotowywane. Istotne są nasze kontakty z czołowymi bibliotekami w Europie, współpracować będziemy z większością polskich uczelni, nadal obecni będziemy w Internecie, na portalach, które nas cytują. Ważne, że w dalszym ciągu będziemy mogli realizować misję Muzeum Niepodległości.

Nie byłaby ta realizacja możliwa bez udziału naszego Organizatora, Samorządu Województwa Mazowieckiego, bez współpracy z mazowieckimi instytucjami kultury. Może potrzebna będzie większa integracja naszych działań badawczych i wydawniczych. Może należałoby zwrócić się z apelem o współpracę do wszystkich samorządów w Polsce, wszystkich muzeów. Teraz niecierpliwie czekamy na ogłoszenie odpowiednich konkursów przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, liczymy na dofinansowanie. W 2019 roku istnieliśmy dzięki wsparciu z Funduszu Promocji Kultury oraz „udziału” własnego Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Tadeusz Skoczek

⁹ „Polityka” 2019, nr 35 (3225) z dnia 27.08.2019, s. 9.